

H4D ADJEKTIIVIT, JOHDANTO

4 HEPREA, KIELIOPPI, <https://genfibeta.weebly.com/h4.html>
(genfibeta.weebly.com/ muuttuu myöhemmin gen.fi/-osoitteeksi)

H4D ADJEKTIIVIT JA PARTISIIPIT, <https://genfibeta.weebly.com/h4d.html>

H4D Adjektiivit, Johdanto, <https://genfibeta.weebly.com/h4d-adjektiivit-johdanto.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Adjektiivit heprean kielessä
2. Adjektiiviattribuutti eli laatumääre
3. Adjektiivi nominaalilauseen predikaattina

1. ADJEKTIIVIT HEPREAN KIELESSÄ

shmot toar, "muodon nimet" ת'ת

שְׁמוֹת-תּוֹאֵר שְׁמוֹת תּוֹאֵר

Heprean kielessä on vähemmän eri adjektiiveja eli laatusanoja kuin esim. suomen kielessä. Erityisesti Raamatun hepreassa niitä myös käytetään merkittävästi harvemmin kuin suomessa. Nykyhepreassa adjektiivien käyttö on runsaampaa. Heprean vähillä adjektiiveilla on usein myös laaja käyttöalue. Siksi niiden käännösvastineet voivat myös olla moninaisia. Esimerkiksi

קל קל voi tarkoittaa: kevyt, helppo, vähä, pieniarvoinen, nopea.

Yksi todennäköisesti merkitysalueeltaan laajimmista adjektiiveista on usein edellisen vastakohtana käytetty

קשה קשה, joka voi tarkoittaa:

kova, vaikea, raskas, ilkeä, tyly, julma, itsepäinen, taipumaton, epämukava, hankala, tuskallinen, vaarallinen, ankara, vakava, itsepintainen, paatunut, tunteeton, tiukka, täsmällinen

Raamatun heprean frekvenssitaulukossa eli sanojen esiintymismäärien mukaisessa sanaluettelossa sadan viidenkymmenen yleisimmän sanan joukossa on vain kolme adjektiivia: *gadol* "suuri", *tov* "hyvä", ja *rav* "runsas, monilukuinen, suuri". Even-Shoshanin konkordanssin mukaan *gadol* esiintyy 526 kertaa (sija 92), *tov* 495 kertaa (sija 102) ja *rav* 413 kertaa (sija 119).

גָּדוֹל, טוֹב, רַב גדול, טוב, רב

Vertailun vuoksi mainittakoon, että suomen kielen frekvenssitaulukossa on sadan viidenkymmenen yleisimmän sanan joukossa viisitoista adjektiivia: suuri, oma, uusi, hyvä, pieni, sellainen, eri, koko, vanha, nuori jne. (Nykysuomen sanakirja).

Adjektiivien sijasta hepreassa käytetään usein genetiivirakennetta, esim.

"hopean kalut", hopeiset kalut, hopeaesineet

כְּלֵי-כֶסֶף כלי כסף

"kullan Jerusalem", kultainen Jerusalem

יְרוּשָׁלַיִם נֶשֶׁל זָהָב ירושלים של זהב

Adjektiivit taipuvat suvussa (mask. ja fem.) ja luvussa (yks. ja mon.):

טוֹב, טוֹבָה, טוֹבִים, טוֹבוֹת טוב, טובה, טובים, טובות

Jos pääsana on duaali- eli kaksikkomuotoinen, on siihen liittyvä adjektiivi monikossa: elävä vesi

מַיִם חַיִּים מים חיים

Partisiipit (nykyheprean preesens) taipuvat ja niitä käytetään adjektiivien tavoin:

puhuva (דַּבֵּר√ sanoa, pi. puhua)

דַּבֵּר, דַּבְּרָת, דַּבְּרִים, דַּבְּרוֹת מדבר, מדברת, מדברים, מדברות

Samoin taipuvat myös järjestysluvut eli ordinaalit: ensimmäinen

רִאשׁוֹן, רִאשׁוֹנָה, רִאשׁוֹנִים, רִאשׁוֹנוֹת ראשון, ראשונה, ראשונים, ראשונות

2. ADJEKTIIVIATTRIBUUTTI ELI LAATUMÄÄRE

Adjektiiviattribuutti eli laatumääre on

1) aina pääsanansa jäljessä

Tämä on päinvastoin kuin suomen kielessä ja monissa muissa länsikielissä. Adjektiiviattribuutti on myös aina samassa

2) **suvussa**

3) **luvussa**

4) **määräytyneisyysmuodossa**

kuin pääsanansa.

(joku, eräs, yksi) kaunis nainen (fem. yks. epäm.)

אִשָּׁה יְפָה אִישָׁה יָפָה

(se) kaunis nainen (fem. yks. määr.)

הָאִשָּׁה הַיְפָה הָאִישָׁה הַיָּפָה

3. ADJEKTIIVI NOMINAALILAUSEEN PREDIKAATTINA

Adjektiivia voidaan käyttää myös nominaalilauseen predikaattina.

Nominaalilauseessa pääsana on yleensä määräytyssä muodossa, predikaattina oleva adjektiivi on puolestaan epämääräisessä muodossa: (Se) nainen on kaunis.

הָאִשָּׁה יְפָה. הָאִישָׁה יָפָה.

Koska nominaalilauseen sanajärjestys on vapaa, voi predikaattina oleva adjektiivi olla myös ennen subjektia, jolloin se korostuu: Kaunis on (se) nainen!

יְפָה הָאִשָּׁה. יָפָה הָאִישָׁה.

Nykyhepreassa subjekti on kuitenkin yleensä ennen predikaattia.